

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 21. travnja 2022.

Analiza presude

Dabić protiv Hrvatske

br. zahtjeva 49001/14

presuda

povreda čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju – zaštita vlasništva

Privremenim oduzimanjem i davanjem imovine na korištenje trećoj osobi bez propisivanja vlastite odgovornosti za naknadu štete nastale na toj imovini država nije ispunila svoje pozitivne obveze temeljem čl.1. Protokola br. 1 uz Konvenciju

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u vijeću od 7 sudaca, dana 18. ožujka 2021., presudio je da je Republika Hrvatska povrijedila pravo podnositelja zahtjeva na mirno uživanje vlasništva zajamčeno člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Neposredno prije početka vojno-redarstvene akcije Oluja, podnositelj zahtjeva napustio je Republiku Hrvatsku te je iz nje izbivao do 1999. godine. Za vrijeme njegovog izbjivanja Komisija za privremeno preuzimanje i korištenje imovine Općine Sunja kuću podnositelja zahtjeva dodijelila je na privremeno korištenje D.V.-u i njegovoj obitelji, izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine temeljem Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom (dalje: Zakon o privremenom preuzimanju). U kolovozu 2000. godine podnositelj zahtjeva podnio je zahtjev za povrat svoje imovine nadležnom lokalnom tijelu, Stambenoj komisiji Općine Sunja koja je naložila D.V.-u da napusti kuću podnositelja zahtjeva, te je istodobno i pregledala nekretninu i utvrdila da ona nije oštećena. No, D.V. i njegova obitelj su iz kuće podnositelja zahtjeva iselili tek u ožujku 2003. godine. Tri dana nakon iseljenja D.V.-a, podnositelj zahtjeva stupio je u posjed svoje kuće zatekavši ju ispražnjenu, lišenu gotovo sve pokretne imovine i dijelom oštećenu. Stoga je Općinskom sudu u Sisku podnio tužbu protiv države, Općine Sunja i D.V.-a zahtijevajući naknadu za svu imovinu koju je D.V. otuđio, uništio ili oštetio kao i naknadu zbog nemogućnosti korištenja svoje kuće u razdoblju od podnošenja zahtjeva za povratom imovine do ponovnog stupanja u posjed kuće. Nakon smrti D.V.-a 2005. godine podnositelj zahtjeva povukao je tužbu u dijelu u kojem se ona odnosila na kako bi se parnični postupak mogao nastaviti prije okončanja ostavinskog postupka iza pok. D.V.-a. Pravomoćnom presudom podnositelju zahtjeva dosuđen je dio iznosa koji je tražio zbog nemogućnosti korištenja svoje nekretnine u predmetnom razdoblju, dok je njegov zahtjev za naknadnom štete pretrpljene zbog otuđenja i oštećenja imovine odbijen. Vrhovni sud Republike Hrvatske odbio je reviziju podnositelja zahtjeva uz obrazloženje da važećim zakonodavstvom nije bila propisana odgovornost države za štetu koju su na imovini vlasnika počinile osobe

kojima je ta imovina bila povjerena na privremeno korištenje. Ustavni sud odbio je ustavnu tužbu podnositelja.

Pred Europskim sudom podnositelj zahtjeva prigovorio je da je njegova imovina bila otuđena, uništena i oštećena te da država sukladno članku 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju snosi odgovornost za to.

Budući da podnositelj zahtjeva pred Europskim sudom nije istaknuo prigovor dugotrajne nemogućnosti korištenja nekretnine i nije osporio visinu dosuđene mu naknade, za razliku od podnositelja zahtjeva u predmetima [Radanović protiv Hrvatske](#) i [Kunić protiv Hrvatske](#) u kojima se Europski sud bavio učincima Zakona o privremenom preuzimanju, ključno pitanje u ovom predmetu bilo je:

- Može li se država smatrati odgovornom za miješanje u pravo na mirno uživanje vlasništva zbog štete koju je na kući podnositelja zahtjeva nesporno počinio privremeni korisnik kojem je država (Komisija za privremeno preuzimanje i korištenje imovine Općine Sunja) povjerila kuću?

Europski sud je istaknuo da su člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju predviđene i pozitivne obveze koje država mora ispuniti, pogotovo ako postoji izravna veza između mjera koje podnositelj može legitimno očekivati od vlasti i djelotvornog uživanja vlasništva ([Broniowski protiv Poljske \[VV\]](#), stavak 143.).

Prvenstveno se to odnosi na obvezu države da uspostavi zakonodavni okvir i osigura pravna sredstva u domaćem pravnom sustavu koja štite pravo vlasništva od miješanja koja počinje druge privatne osobe ([Blumberga protiv Latvije](#), stavak 67.). Budući da je u predmetu podnositelja država bez pristanka podnositelja zahtjeva privremeno oduzeta imovinu dala na korištenje D.V.-u i njegovoj obitelji, počinjena pljačka i nanesena šteta na kući podnositelja zahtjeva ne mogu se odvojiti od miješanja države koje je tome prethodilo, odnosno stavljanja imovine podnositelja pod zaštitu i upravu države temeljem Zakona o privremenom preuzimanju. Sukladno praksi Europskog suda ([Dzugayeva protiv Rusije](#), stavci 27.-28., [Tendam protiv Španjolske](#), stavci 50.-51.), oduzimanjem imovine za državu nastaje i obveza zaštite te imovine kao i odgovornost za štetu i/ili gubitak te imovine uz uvjet da je pretrpljena šteta veća od neizbježne. Posljedično, kada je podnositelju zahtjeva oduzela imovinu, država je morala izvršiti prvenstveno svoju obvezu poduzimanja razumnih mjera nužnih za očuvanje te imovine, te je domaćim zakonodavstvom morala predvidjeti i mogućnost utvrđivanja vlastite odgovornosti za štetu koja je podnositelju nastala nezakonitim postupanjem D.V.-a.

Slijedom navedenog Europski sud je utvrdio da država nije ispunila svoje pozitivne obveze na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju te da je država suodgovorna za štetu koja nije bila neizbježna, a koju je pretrpio podnositelj.

Za utvrđenu povredu Europski sud je podnositelju dosudio pravednu naknadu u iznosu do 3.200,00 eura na ime neimovinske štete, te dodatnih 833,00 eura na ime troškova i izdataka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2022. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava